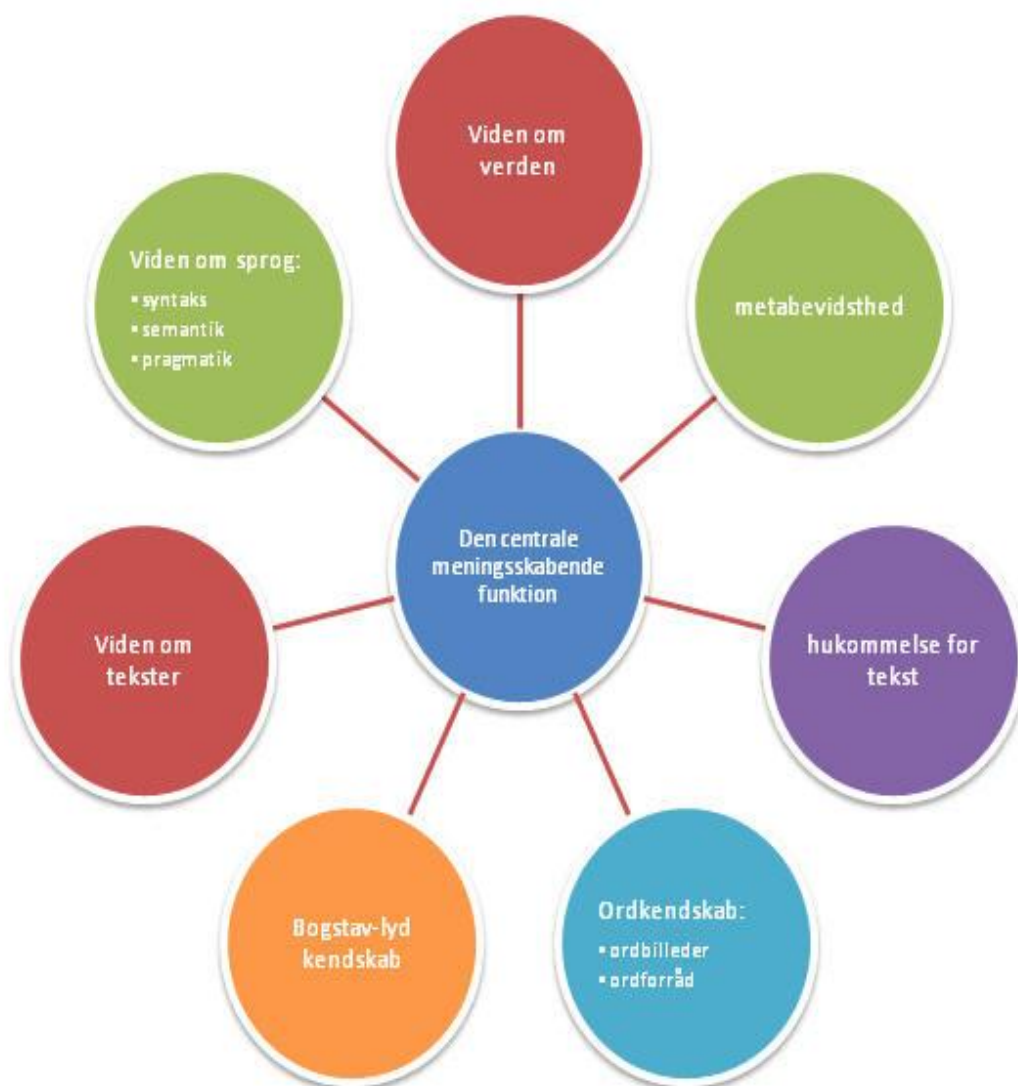

Handleplan for læsning

Læsning er alle fags moder, og det er derfor vigtigt, at eleverne får udviklet deres læsefærdigheder på alle klassetrin, og derved bliver rustet til at anvende forskellige strategier, hvad enten de læser skønlitteratur eller faglitteratur. Læseundervisningen er på Hald Ege skole en integreret del af undervisningen i alle fag.

Læsning er mange ting og ikke blot det at kunne tyde nogle bogstaver og danne lyde og sætte dem sammen til ord. Læsning er en meningskabende funktion, og den interaktive læsemodel nedenfor illustrerer alle de områder, det er nødvendigt at arbejde med for at opnå en god læsefærdighed.

Forældrerollen i forhold til læsning

Forskning viser, at forældre er rollemodeller for deres børn, både når de taler, skriver og læser. Forudsætningen for en god læseudvikling skabes derfor primært i hjemmet. At blive en god læser kræver forældrenes positive opbakning og interesse, samt daglig læsning med en voksen.

På Hald Ege skole ønsker vi, at alle elever uanset niveau og klassetrin læser dagligt hjemme.

Forældrene vil løbende blive orienteret om deres barns læseudvikling og om eventuelle tiltag, hvis en særlig indsats er nødvendig.

Hermed følger handleplanen for læsning på alle klassetrin:

Læsning i børnehaveklassen

Formål: At styrke og udvikle elevernes sproglige færdigheder samt at gøre eleverne sprogligt parate til den fremtidige læse- og sprogindlæring.

Der er et tæt samarbejde mellem de lokale børnehaver og skolen. Inden skolestart er der overleveringsmøde mellem børnehavepædagogerne og børnehaveklasselærerne. Børnene fra de lokale børnehaver er bekendte med skolen, idet de flere gange har været på besøg og leget i skolegården.

Forældre og børn inviteres til en informationsaften i maj måned, hvor forældre er for sig, og børnene er i deres kommende børnehaveklasse sammen med deres børnehaveklasselærer og klassepædagog. Forældrene modtager informationsfolder om børnestavning.

Børnehaveklasselæreren tager i starten af skoleåret en prøve, for at se på hvilket niveau den enkelte elev befinder sig. Denne prøve danner grundlag for en **læsekonference**.

Hvad er en læsekonference?

Et møde med dansklærer/børnehaveklasselærer, læsevejleder og afdelingsleder. Her gennemgås hver enkelt elevs testresultater og denne drøftelse danner grundlag for det videre arbejde med elevens læseudvikling. Eventuelle specielle tiltag besluttet. (Efter behov deltager talepædagog og psykolog)

I maj/juni afholdes igen prøver, som danner baggrund for læsekonference, hvor den kommende 1. classes lærer også deltager. Resultaterne anvendes til planlægningen af den videre undervisning.

MÅL-TRINMÅL EFTER 0. KLASSE

Mundligt:

- Er sprogligt parat til at lære at læse
- Har et rimeligt ord- og begrebsforråd
- Sætter pris på en god historie/eventyr
- Er fonologisk opmærksom

Læsning:

- Kan læse sit eget navn
- Kan legelæse
- Kender den korrekte læseretning
- Kender bogstavernes navne og lyde
- Kan høre et ords begyndelsesbogstav

Skrivning:

- Kan skrive sit eget navn
- Kan legeskrive til egne tegninger
- Forstår at skrift kan bruges til noget

Typiske kendetegn for en læser i børnehaveklassen:

Eleven har lyst til at læse og lege med ord/ rim/remser.

Eleven kender begreberne bogstav, ord og sætning.

Eleven kan legeskrive og lidt senere børnestave.

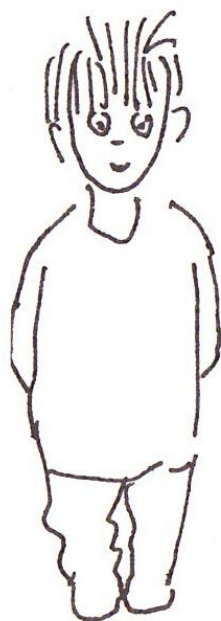
Eleven kan lytte aktivt til oplæsning og fortælling.

Eleven kan genfortælle og selv fortælle historier.

Eleven kan indgå i samtale og dialog.

Eleven forstår sammenhængen mellem skriftens tegn og talens lyd.

Eleven har fået et begyndende kendskab til de tre alfabeter- (bogstavform, bogstavlyd og bogstavnavn).

Nu begynder jeg at forstå
at en kat ikke bare består
af hoved, krop og hale, men
også af K A T.

Læsning i 1. klasse

Formål: At styrke og udvikle elevernes sproglige færdigheder. At give eleverne mulighed for at erfare, at læsning og skrivning kan give oplevelser og viden. At stimulere elevernes læse- og skrivelyst.

I december evalueres elevernes læsning med henblik på at finde ud af, om der er elever med behov for en fokuseret/ særlig indsats. Er dette tilfældet testes disse elever individuelt af læsevejlederen, for at se om der er behov for et "læseløft-kursus". Læseløftkursus starter i uge 8. Forinden har der været møde med de implicerede forældre.

I maj måned tages Ordlæseprøve 1. Resultaterne herfra danner grundlag for læsekonferencen, hvor dansk læreren, læsevejlederen og afdelingslederen deltager. Dette møde er baggrund for det videre arbejde med den enkelte elevs læsning.

MÅL-TRINMÅL EFTER 1. KLASSE

Mundtligt:

- Fortælle et hændelsesforløb uden hjælp.
- Samtale om tekster, eleven har hørt eller set.
- Erstatte lytte- /talesituationen med en læse-/skrivesituation.

Læsning:

- Anvende alfabetet (artikulation, lyd, navn, form)
- Skelne mellem vokaler og konsonanter."
- Opdele lydrette ord i fonemer (enkelte lyde og stavelser)
- Finde, tilføj og fjerne forlyd i lydrette ord.
- Læse enkle tekster med forståelse (lix 5-10)

Skrivning:

- Skrive små tekster som eleven selv kan gengive for andre evt. vha. børnestavning.

Stavning:

- Kunne anvende stavning svarende til trin 1- viden om ord og bogstav.

Typiske kendetegn for en læser på dette niveau:

Eleven er ved at tilegne sig læsefærdighed ved læsning af tekster med få ord på hver side, oftest med billeder, som teksten bygger på.

Den forståelsesbaserede afkodning kræver stor opmærksomhed og energi i søgningen efter indholdet.

Eleven læser kendte ord i tekster ved hjælp af ordbilleder.

Eleven bruger bogstavlyden, ofte det første bogstavslyd for at afkode nye ord i teksten og korrigerer ofte sig selv.

Læsning i 2. klasse

Formål: At eleven fortsat har lyst til at læse og skrive. At eleven kan anvende læsning og skrivning i hverdagen. At eleven får oplevelsen af, at læsning giver oplevelser. At eleven bruger læsning til oplysning og information. At bruge skrift som egentligt kommunikationsmiddel.

I februar testes eleverne af læsevejlederen med en "Nonordstest". Proceduren er efterfølgende, at de elever, der ikke klarer testen godt, indstilles til en individuel prøve ved udgangen af 2. klasse. Afhængigt af resultatet tilbydes et "Lyd for lyd kursus" på 20 lektioner i starten af 3. klasse.

I foråret tages den Nationale test i læsning. Derudover tages ordlæseprøve 2. Resultaterne heraf danner grundlag for læsekonferencen, hvor læsevejleder, dansklærer og afdelingsleder deltager.

MÅL-TRINMÅL FOR 2. KLASSE

Læsning:

- Skelne lyde, sætte lyde/bogstaver sammen og læse nye ord.
- Læse lette tekster uden hjælp (lix 10-15)
- Anvende relevante afkodningstrategier (stave, dele og lydere)
- Anvende relevante og brugbare læsemåder (forberedt læsning, højtlesning, stillelæsning, fri selvstændig læsning og skærmlæsning)
- At eleven kan gengive indholdet af en læst eller skrevet tekst.
- Vide, at der er forskel på det talte og skrevne sprog.
- Vide, at sproget består af forskellige ordklasser.
- Udtrykke sig i billeder, lyd, tekst og drama.
- Finde informationer i forskellige medier.

Skrivning:

- Skrive huskesedler, breve og beskeder, som andre kan læse
- Skrive enkelte tekster om egne oplevelser, skrive ud fra fantasi, billeder, læste tekster i enkle fiktive genrer som historie og eventyr
- Skrive de små og store trykbogstaver i håndskrift
- Anvende computer/ cd ord til skrivning af lettere tekster.

Stavning:

- Udnytte det fonematiske princip (stave lydret) = stavetrin 2
- Være klar over, at der forekommer en del undtagelser fra den indlærte staveregul.

Typiske kendetegn for en læser på dette niveau:

Læseren anvender og skifter mellem formålsbestemte strategier i en efterhånden funktionel læsning af enkle tekster.

Læseren stopper op, bliver hængende i afkodningen, der kræver megen opmærksomhed- læsningen går langsomt.

For de lidt bedre læsere på dette klassetrin gælder, at de selvstændigt kan læse en ukendt tekst af et vist omfang inden for egen erfaringsverden.

Afkodningen kræver stadig opmærksomhed, og læseren går i stå under afkodning af ukendte ord i den løbende læsning. Læsningen er endnu ikke flydende.

Læsning i 3. klasse

Formål: Bevarer og fortsat udvikler lysten til at læse og skrive. Får oplevelser og tilegner sig viden gennem læsning af forskellige genrer. Stifter bekendtskab med uddrag af børnelitteraturen. Anvender læsning og skrivning i alle fag og på tværs af fagene. Erfarer, at kropssprog og stemmeføring er vigtig i kommunikation. Henter inspiration til egen skriftlig og mundtlig formulering fra det, der læses, høres og ses.

I februar tager dansklæreren læseprøve og staveprøve (efter aftale med læsevejleder). Læsevejlederen følger op på denne test på læsekonferencen. Her deltager læsevejleder, dansklærer og afdelingsleder.

Der er et overleveringsmøde fra 3. til 4. klasse. Her deltager 3. classes lærere og de kommende klasselærere på 4. årgang.

MÅL- TRINMÅL FOR 3. KLASSETRIN

Mundtligt:

- Lytte koncentreret til hinanden og stille relevante spørgsmål til det fortalte.
- Formulere egne synspunkter og forholde sig til andres.
- Fortælle og oplæse egne tekster.
- Reflektere over og samtale om indholdet i forskellige tekster og teksttyper.
- Beskrive billeders indhold i forbindelse med tekstlæsning.

Læsning:

- Læse ukendte tekster med stigende hastighed.
- Lære at læse for at tilegne sig viden og indsigt.
- Begynde at skelne mellem fiktion og fakta.
- Forstå en skriftlig arbejdsbeskrivelse i fx dansk eller matematikbogen.
- Læse ukendte tekster med sikkerhed i oplæsning og forståelse (lix 15-20)

Skrivning:

Eleven skal i løbet af 3. klasse kunne:

- Omsætte sin egen fortælling til en skreven tekst.
- Begynde at arbejde med procesorienteret skrivning- idémylder, tankekort og idéliste.
- Nuancere indholdet og sproget gennem et begyndende arbejde med sproglære.
- Bruge navneord, udsagnsord og tillægsord i korrekt bøjningsform.
- Anvende punktum korrekt, lave en overskrift og markere samtale i egne tekster.
- Kende anvendelsen af små og store bogstaver.
- Skrive en begyndende sammenhængende skrift. Anvende computer.

Stavning:

- Udnytte et fonematisk princip - lydret stavning - svarende til trin 2.
- Stave de almindeligste ord korrekt - 120 ord.
- Stavelsesdele
- Arbejde med bøjningsendelser
- Videreudvikle lydskelneevnen.

Typiske kendetegn for en læser på dette niveau:

Læseren læser nu flydende med god forståelse.

Læseren har et fundament af funktionelle læsestrategier og udvider sin læsning til også at omfatte bøger med et væsentligt større omfang end tidligere.

Læseren foretrækker typisk stillelæsning.

Jeg forstår ikke altid hvad de voksne skriver, men på den anden side forstår de heller ikke altid hvad jeg skriver.

Læsning i 4. klasse

Formål: At konsolidere læsningen ved at eleverne læser meget og varierede tekster. At skabe læsere med en aktiv læseindstilling. At bevare læselysten.

Når eleverne begynder på mellemtrinnet forudsættes det, at afkodningen for langt de flestes vedkommende er mere eller mindre sikker. For at sikre en progressiv læseudvikling skal elevernes fokus nu flyttes til de øvrige elementer af den interaktive læsemodel - først og fremmest skal eleverne udvikle en aktiv læseindstilling.

For at have en aktiv læseindstilling og en god læseforståelse kræves det, at læseren har en god sprogforståelse, dvs. et godt ordforråd, en god syntaktisk forståelse og et godt kendskab til tekstbånd. Læserens viden om verden, viden om tekster og læserens aktive brug af sin viden har også haft stor betydning for læseforståelsen. Dertil kommer evnen til at kunne danne inferenser, dvs. at kunne læse mellem linjerne og evnen til at stoppe op i sin læsning i mødet med noget svært forståeligt.

Nationale test og Staveprøve 4 danner grundlag for læsekonferencen. Her deltager læsevejlederen, dansklæreren og afdelingslederen.

MÅL - TRINMÅL FOR 4. KLASSETRIN

Det talte sprog:

- Læse tekster op med tydelig artikulation og betoning, samt bruge kropssprog og stemme som udtryksmiddel.

Det skrevne sprog - læse:

- Anvende sikre og automatiserede afkodnings-strategier til læsning af kendte og nye ord i alderssvarende tekster.
- Læse sprogligt udviklende tekster og bruge forskellige læseforståelsesstrategier.
- Søge ordforklaring til forståelse af ord og fagudtryk.
- Kende forskellige læseteknikker.
- Tilpasse læsehastighed, præcision og læsemåde til formål, genre og sværhedsgrad.
- Udtrykke forståelse af det læste mundtligt og skriftligt.
- Læse alderssvarende skøn- og faglitteratur og digitale tekster med god forståelse.
- Læse sig til danskfaglig viden.
- Læse med bevidsthed om eget udbytte af det læste
- Udvikle og vedligeholde hensigtsmæssige læserutiner.
- Søge og vælge skøn-og faglitteratur på bibliotek og i digitale medier
- Læse lette og korte norske og svenske tekster

MÅL FOR LÆSNING I FAGENE

Matematik

- Læse enkle faglige tekster samt anvende og forstå informationer, som indeholder matematikfaglige udtryk
- Læse, beskrive og tolke data og informationer i tabeller og diagrammer
- Løse matematiske problemer knyttet til en kontekst, der giver mulighed for intuitiv tænkning, egne repræsentationer og erhvervet matematisk viden og kunnen.

Natur/teknik

- Arbejde hensigtsmæssigt med forskellige undersøgelsesmetoder og udstyr indendørs og udendørs samt anvende faglig læsning.

Historie og kristendomskundskab

- Eleverne skal kunne forstå og genkende den berettende teksttype
- Eleverne skal kunne skelne mellem fakta-faktion-fiktion
- Eleverne skal være bevidste om deres udbytte af læsningen
- Eleverne skal have kendskab til væsentlige ord og begreber inden for fagenes terminologi.
- Eleverne skal kunne fastholde det væsentlige i en tekst ved hjælp af stikord, resume og tidslinje.

Ved afslutningen af 4. klassetrin er målet, at elevernes læsehastighed ved læsning af en alderssvarende skønlitterær tekst (lix 20 - 25) skal være 130 - 150 ord pr. minut.

Læsning i 5. klasse

Formål: At konsolidere læsningen ved at eleverne læser meget og læser varierede tekster. At skabe læsere med en aktiv læseindstilling. At bevare læselysten.

I februar tager dansklæreren læseprøven LÆS 5 og staveprøven ST5. Disse prøver danner grundlag for læsekonferencen, der finder sted i marts. Her deltager dansklæreren, læsevejlederen og afdelingslederen.

MÅL -TRINMÅL FOR 5. KLASSETRIN

Det talte sprog:

- Læse tekster op med tydelig artikulation og fortolkende betoning, samt bruge kropssprog og stemme som udtryksmiddel, afpasset efter genre og formål.

Det skrevne sprog - læse:

- Anvende sikre og automatiserede afkodnings-strategier til læsning af kendte og nye ord i forskellige teksttyper.
- Læse sprogligt udviklende tekster og bruge forskellige læseforståelsesstrategier
- Søge ordforklaring til forståelse af ord og fagudtryk i trykte og elektroniske medier.
- Kende forskellige læseteknikker.
- Udvikle læsehastighed og tilpasse læsemåde til genre og sværhedsgrad.
- Fastholde hovedindholdet af det læste i skriftlig form.
- Læse alderssvarende skøn-og faglitteratur og digitale tekster hurtigt og sikkert med god forståelse og indlevelse.
- Læse sig til danskfaglig viden.
- Læse med øget bevidsthed om eget udbytte af det læste.
- Udvikle og vedligeholde hensigtsmæssige læserutiner og oparbejde læsekultur.
- Søge og vælge skøn- og faglitteratur på bibliotek og internet til egen læsning og opgaveløsning.
- Læse lette norske og svenske tekster.

MÅL FOR LÆSNING I FAGENE

Matematik:

- Læse enkle faglige tekster samt anvende og forstå informationer, som indeholder matematikfaglige udtryk.
- Læse, beskrive og tolke data og informationer i tabeller og diagrammer.
- Løse matematiske problemer knyttet til en kontekst, der giver mulighed for intuitiv tænkning, egne repræsentationer og erhvervet matematisk viden og kunnen.

Natur/teknik

- Arbejde hensigtsmæssigt med forskellige undersøgelsesmetoder og udstyr indendørs og udendørs samt anvende faglig læsning.

Historie og kristendomskundskab:

- Eleverne skal kunne forstå og genkende den berettende teksttype.
- Eleverne skal kunne skelne mellem fakta-faktion-fiktion.
- Eleverne skal være bevidste om deres udbytte af læsningen
- Eleverne skal have kendskab til væsentlige ord og begreber inden for fagenes terminologi.
- Eleverne skal kunne fastholde det væsentlige i en tekst ved hjælp af stikord, resume, referat og tidslinje.

Efter 5. klasse er målet, at eleverne kan læse 150 - 170 ord/min i en skønlitterær tekst på lix 25 - 30

Læsning i 6. klasse

Formål: At konsolidere læsningen ved at eleverne læser meget og læser varierede tekster. At skabe læsere med en aktiv læseindstilling. At bevare læselysten.

Den Nationale Test i læsning for 6. klasse og ST6 (staveprøve) ligger til grund for læsekonferencen i foråret. Hvis læreren ønsker det, kan gruppelæseprøven TL1 derudover også anvendes.

MÅL -TRINMÅL FOR 6. KLASSE

Det talte sprog:

- Læse tekster op med tydelig artikulation og fortolkende betoning, samt bruge kropssprog og stemme som udtryksmiddel. Afpasset efter genre og formål.

Det skrevne sprog - læse:

- Anvende sikre og automatiserede afkodnings-strategier til læsning af kendte og nye ord i forskellige teksttyper.
- Læse sprogligt udviklende tekster og bruge forskellige læseforståelsesstrategier
- Søge ordforklaring til forståelse af ord og fagudtryk i trykte og elektroniske medier.
- Kende forskellige læseteknikker
- Udvikle læsehastighed og tilpasse læsemåde til genre og sværhedsgrad.
- Fastholde hovedindholdet af det læste i skriftlig form
- Læse alderssvarende skøn-og faglitteratur og digitale tekster hurtigt og sikkert med god forståelse og indlevelse.
- Læse sig til danskfaglig viden
- Læse med øget bevidsthed om eget udbytte af det læste
- Udvikle og vedligeholde hensigtsmæssige læserutiner og oparbejde læsekultur.
- Søge og vælge skøn-og faglitteratur på bibliotek og internet til egen læsning og opgaveløsning

MÅL FOR LÆSNING I FAGENE

Matematik:

- Læse enkle faglige tekster samt anvende og forstå informationer, som indeholder matematikfaglige udtryk.
- Læse, beskrive og tolke data og informationer i tabeller og diagrammer.
- Løse matematiske problemer knyttet til en kontekst, der giver mulighed for intuitiv tænkning, egne repræsentationer og erhvervet matematisk viden og kunnen.

Natur/teknik

- Arbejde hensigtsmæssigt med forskellige undersøgelsesmetoder og udstyr indendørs og udendørs samt anvende faglig læsning

Historie og kristendomskundskab:

- Eleverne skal kunne forstå og genkende den berettende teksttype
- Eleverne skal kunne skelne mellem fakta-faktion-fiktion.
- Eleverne skal være bevidste om deres udbytte af læsningen.
- Eleverne skal have kendskab til væsentlige ord og begreber inden for fagenes terminologi.
- Eleverne skal kunne fastholde det væsentlige i en tekst ved hjælp af stikord, resume, referat, tidslinje og kolonnenotat.

Overlevering fra mellemtrin til overbygningen foregår i slutningen af skoleåret. Her deltager 6. klassesteamet og det kommende 7. årgangsteam.

Læsning i 7. klasse

Formål: At konsolidere læsningen ved at eleverne læser meget og læser varierede tekster. At skabe læsere med en aktiv læseindstilling. At bevare læselysten.

I udskolingen øges fokus på læsning og forståelse af informerende, faglitterære tekster. Kompleksiteten i de faglige tekster fordrer, at eleverne kan skelne mellem teksttyper, og der stilles dermed større krav til elevernes evne til at vælge hensigtsmæssige læsemetoder og læseforståelsesstrategier. Faglig læsning defineres som det at læse for at lære. Via læsning af sagprosa tekster tilegner læseren sig ny viden. Læsning af faglige tekster stiller følgende krav til elevernes læsefærdigheder:

- Læserens faglige ordkendskab
- Læserens genrekendskab (kendskab til teksttyper)
- Læserens evne til at aktivere relevant forhåndsviden om emnet og integrere ny med allerede integrerede viden
- Læserens evne til at drage følgeslutninger
- Læserens metakognitive færdigheder (fx bevidsthed om læseformål og læseudbytte)
- Læserens kendskab til særlige sproglige træk ved fags tekster
- Læserens evne til at følge den røde tråd i teksterne.

Der skal i april/maj tages TL2 (tekstlæseprøve) og ST 7 (Staveprøve). Der kan tages Nationale test i læsning for 6. klasse.

MÅL FOR LÆSNING I DANSK - FRA NYE FÆLLES MÅL 7.-9. KLASSE

Det talte sprog:

- Læse tekster flydende op med tydelig artikulation og fortolkende betoning, samt bruge kropssprog og stemme som udtryksmiddel afpasset efter genre og kommunikationssituation.

Det skrevne sprog- læse:

- Beherske sikre og automatiserede afkodningsstrategier til læsning af alle tekster
- Læse sprogligt udviklende tekster
- Bruge ordforklaring, opslagsværker, ordbøger og søgning på internet som et naturligt redskab til forståelse af ord og fagudtryk
- Anvende hensigtsmæssige læseteknikker
- Fastholde hovedindholdet af det læste i skriftlig form
- Læse skøn- og faglitteratur hurtigt og sikkert
- læse sig til viden i fagbøger, aviser, opslagsværker og på internettet
- læse med høj bevidsthed om eget udbytte af det læste
- fastholde hensigtsmæssige læserutiner med henblik på en langsigtet læsekultur
- foretage målrettet og kritisk søgning af skøn - og faglitteratur på bibliotek og digitale medier til egen læsning og opgaveløsning
- læse norske og svenske tekster

MÅL FOR LÆSNING I FAGENE:

Matematik:

- Læse faglige tekster samt forstå og forholde sig til informationer, som indeholder matematiske fagudtryk
- opstille, behandle, afkode, analysere og forholde sig kritisk til modeller, der gengiver træk fra virkeligheden, bl.a. ved hjælp af regneudtryk, tegning, diagrammer, ligninger, funktioner og formler
- opstille, afgrænse og løse både rent faglige og anvendelsesorienterede problemer og vurdere løsningerne bl.a. med henblik på at generalisere resultater
- skelne mellem definitioner og sætninger

Biologi, geografi og fysik/kemi:

- Læse og forstå informationer i faglige tekster

Historie og kristendomskundskab:

- Eleverne skal forstå den berettende teksttype og med hjælp kunne problematisere indholdet bl.a. ved hjælp af tekstproblemløsning
- Eleverne skal kunne forholde sig kildekritisk til informerende tekster
- eleverne skal have en høj bevidsthed om deres udbytte af læsningen
- Eleverne skal have kendskab til væsentlige ord og begreber inden for fagenes terminologi
- Eleverne skal kunne fastholde det væsentlige i en tekst ved hjælp af stikord, resume, referat, tidslinje, og kolonnenotat

Læsning i fagene generelt:

- Eleverne undervises i fagbøgernes indhold og opbygning
- eleverne skal præsenteres for - og i samarbejde med læreren kunne skelne mellem berettende, beskrivende, forklarende, instruerende og diskuterende teksttyper
- Eleverne skal med hjælp fra læreren kunne anvende relevante notat teknikker set i forhold til teksttypen.

I slutningen er målet at kunne læse tekster med lix 35 - 40 med en hastighed på ca. 220 ord/min

Læsning i 8. klasse

Formål: At konsolidere læsningen ved at eleverne læser meget og læser varierede tekster. At skabe læsere med en aktiv læseindstilling. At bevare og udvide læselysten således at flere forskellige genrer læses.

I udskolingen øges fokus på læsning og forståelse af informerende, faglitterære tekster. Komplexiteten i de faglige tekster fordrer, at eleverne kan skelne mellem teksttyper, og der stilles dermed større krav til elevernes evne til at vælge hensigtsmæssige læsemetoder og læseforståelsesstrategier. Faglig læsning defineres som det at læse for at lære. Via læsning af sagprosattekster tilegner læseren sig ny viden. Læsning af faglige tekster stiller følgende krav til elevernes læsefærdigheder:

- Læserens faglige ordkendskab
- Læserens genrekendskab (kendskab til teksttyper)
- Læserens evne til at aktivere relevant forhåndsviden om emnet og integrere ny med allerede integrerede viden
- Læserens evne til at drage følgeslutninger
- Læserens metakognitive færdigheder (fx bevidsthed om læseformål og læseudbytte)
- Læserens kendskab til særlige sproglige træk ved fags tekster
- Læserens evne til at følge den røde tråd i teksterne.

I foråret tages Nationale test i læsning samt ST 8 (staveprøve). Hvis læreren ønsker yderligere test kan læseprøve TL 3 anvendes i efteråret.

Prøverne ligger til grund for forårets læsekonference.

MÅL FOR LÆSNING I DANSK - FRA NYE FÆLLES MÅL 7.-9. KLASSE

Det talte sprog:

- Læse tekster flydende op med tydelig artikulation og fortolkende betoning, samt bruge kropssprog og stemme som udtryksmiddel afpasset efter genre og kommunikationssituation.

Det skrevne sprog- læse:

- Beherske sikre og automatiserede afkodningsstrategier til læsning af alle tekster
- Læse sprogligt udviklende tekster
- Bruge ordforklaring, opslagsværker, ordbøger og søgning på internet som et naturligt redskab til forståelse af ord og fagudtryk
- Anvende hensigtsmæssige læseteknikker
- Fastholde hovedindholdet af det læste i skriftlig form
- Læse skøn- og faglitteratur hurtigt og sikkert
- læse sig til viden i fagbøger, aviser, opslagsværker og på internettet
- læse med høj bevidsthed om eget udbytte af det læste
- fastholde hensigtsmæssige læserutiner med henblik på en langsigtet læsekultur
- foretage målrettet og kritisk søgning af skøn - og faglitteratur på bibliotek og digitale medier til egen læsning og opgaveløsning
- læse norske og svenske tekster

MÅL FOR LÆSNING I FAGENE:

Matematik:

- Læse faglige tekster samt forstå og forholde sig til informationer, som indeholder matematiske fagudtryk
- opstille, behandle, afkode, analysere og forholde sig kritisk til modeller, der gengiver træk fra virkeligheden, bl.a. ved hjælp af regneudtryk, tegning, diagrammer, ligninger, funktioner og formler
- opstille, afgrænse og løse både rent faglige og anvendelsesorienterede problemer og vurdere løsningerne bl.a. med henblik på at generalisere resultater
- skelne mellem definitioner og sætninger

Biologi, geografi og fysik/kemi:

- Læse og forstå informationer i faglige tekster

Historie og kristendomskundskab:

- Eleverne skal forstå den berettende teksttype og med hjælp kunne problematisere indholdet bl.a. ved hjælp af tekstproblemløsning
- Eleverne skal kunne forholde sig kildekritisk til informerende tekster
- eleverne skal have en høj bevidsthed om deres udbytte af læsningen
- Eleverne skal have kendskab til væsentlige ord og begreber inden for fagenes terminologi
- Eleverne skal kunne fastholde det væsentlige i en tekst ved hjælp af selvvalgt, hensigtsmæssig notatteknik.

Læsning i fagene generelt:

- Eleverne skal kunne skelne mellem berettende, beskrivende, forklarende, instruerende og diskuterende teksttyper.
- Eleverne skal kunne anvende relevante notatteknikker set i forhold til teksttypen.

Ved afslutningen af 8. klassetrin er målet, at elevernes læsehastighed ved læsning af en alderssvarende skønlitterær tekst (lix 40- 50) skal være ca. 225 ord pr. minut.

Læsning 9. klasse

Formål: At konsolidere læsningen ved at eleverne læser meget og læser varierede tekster. At skabe læsere med en selvstændig, aktiv læseindstilling. At bevare og udvide læselysten således at flere forskellige genrer læses.

I udskolingen øges fokus på læsning og forståelse af informerende, faglitterære tekster. Komplexiteten i de faglige tekster fordrer, at eleverne kan skelne mellem teksttyper, og der stilles dermed større krav til elevernes evne til at vælge hensigtsmæssige læsemetoder og læseforståelsesstrategier. Faglig læsning defineres som det at læse for at lære. Via læsning af sagprosattekster tilegner læseren sig ny viden. Læsning af faglige tekster stiller følgende krav til elevernes læsefærdigheder:

- Læserens faglige ordkendskab
- Læserens genrekendskab (kendskab til teksttyper)
- Læserens evne til at aktivere relevant forhåndsviden om emnet og integrere ny med allerede integrerede viden
- Læserens evne til at drage følgeslutninger
- Læserens metakognitive færdigheder (fx bevidsthed om læseformål og læseudbytte)
- Læserens kendskab til særlige sproglige træk ved fags tekster
- Læserens evne til at følge den røde tråd i teksterne.

Hvis lærerne ønsker at teste deres elever kan læseprøven TL 4 tages i efteråret. Staveprøve ST9 anvendes.

MÅL FOR LÆSNING I DANSK - FRA NYE FÆLLES MÅL 7.-9. KLASSE

Det talte sprog:

- Læse tekster flydende op med tydelig artikulation og fortolkende betoning, samt bruge kropssprog og stemme som udtryksmiddel afpasset efter genre og kommunikationssituation.

Det skrevne sprog- læse:

- Beherske sikre og automatiserede afkodningsstrategier til læsning af alle tekster
- Læse sprogligt udviklende tekster
- Bruge ordforklaring, opslagsværker, ordbøger og søgning på internet som et naturligt redskab til forståelse af ord og fagudtryk
- Anvende hensigtsmæssige læseteknikker
- Fastholde hovedindholdet af det læste i skriftlig form
- Læse skøn- og faglitteratur hurtigt og sikkert
- læse sig til viden i fagbøger, aviser, opslagsværker og på internettet
- læse med høj bevidsthed om eget udbytte af det læste
- fastholde hensigtsmæssige læserutiner med henblik på en langsigtet læsekultur
- foretage målrettet og kritisk søgning af skøn - og faglitteratur på bibliotek og digitale medier til egen læsning og opgaveløsning
- læse norske og svenske tekster

MÅL FOR LÆSNING I FAGENE:

Matematik:

- Læse faglige tekster samt forstå og forholde sig til informationer, som indeholder matematiske fagudtryk
- opstille, behandle, afkode, analysere og forholde sig kritisk til modeller, der gengiver træk fra virkeligheden, bl.a. ved hjælp af regneudtryk, tegning, diagrammer, ligninger, funktioner og formler
- opstille, afgrænse og løse både rent faglige og anvendelsesorienterede problemer og vurdere løsningerne bl.a. med henblik på at generalisere resultater
- skelne mellem definitioner og sætninger

Biologi, geografi og fysik/kemi:

- Læse og forstå informationer i faglige tekster

Historie og kristendomskundskab:

- Eleverne skal forstå den berettende teksttype og med hjælp kunne problematisere indholdet bl.a. ved hjælp af tekstproblemløsning
- Eleverne skal kunne forholde sig kildekritisk til informerende tekster
- eleverne skal have en høj bevidsthed om deres udbytte af læsningen
- Eleverne skal have kendskab til væsentlige ord og begreber inden for fagenes terminologi
- Eleverne skal kunne fastholde det væsentlige i en tekst ved hjælp af selvvalgt, hensigtsmæssig notatteknik.

Læsning i fagene generelt:

- Eleverne skal kunne skelne mellem berettende, beskrivende, forklarende, instruerende og diskuterende teksttyper.
- Eleverne skal kunne anvende relevante notatteknikker set i forhold til teksttypen.

Ved afslutningen af 9. klassetrin er målet, at elevernes læsehastighed ved læsning af en alderssvarende skønlitterær tekst (lix 50- 60) skal være ca. 250 ord pr. minut.